METSÄTALOUS

Pohjois-Suomessa on runsaasti mahdollisuuksia puun käytön lisäämiselle ja metsien kasvu tulevina vuosina vielä kiihtyy. **PUHEENJOHTAJA ILKKA KYLÄVAINIO, KEITELE GROUP**

Komissio haluaa EU:n metsille yhtenäiset kestävän käytön ohjeet

BRYSSEL (MT)
EU-komissio haluaa kaikille Euroopan metsille yhtenäiset kestävän metsänhoidon arviointiperusteet vuoteen 2014 mennessä.

Perusteiden pitäisi olla riippumattomia puun lopullisesta käyttötarkoituksesta.

Tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä kaikkia EU:n metsiä hoidetaan kestävästi.

Komission perjantaina julkaisemassa metsästrategiassa korostetaan kestävyyden lisäksi metsien merkitystä biotaloudessa ja maaseudun kehittämisessä.

”Metsät ovat tärkeimpiä ekosysteemejä. Lisäksi ne tärkeä vaurauden ja työpaikkojen lähde maaseudulla”, maatalouskomissaari **Dacian Cioloş** sanoo.

42 prosenttia EU:n pinta-alasta on metsien peitossa. Metsäala on 1990-luvulta lähtien ollut kasvussa.

Maaseutuvaroja metsään

Pitkään odotetun strategian mukaan EU:n maaseudun kehittämisvaroja tulisi käyttää tehokkaammin metsätalouden edistämiseen ja metsätalousyritysten valtiontukisääntöjä tulisi helpottaa.

Metsärahojen käytöstä tuli komissiolle ja jäsenmaille tuoreeltaan piikki, kun EU:n tilintarkastustuomioistuin arvosteli raportissaan, ettei metsien taloudellisen arvon lisäämiseen tarkoitetuilla EU-rahoilla ole saatu mitään aikaan.

Ongelmallisena pidettiin varsinkin sitä, ettei metsien taloudellista arvoa mitattu ennen tai jälkeen toimenpiteiden suorittamisen.

Vuosina 2007–2013 metsien taloudellisen arvon lisäämisen tähtääviin toimiin on eri jäsenmaissa käytetty yhteensä 535 miljoonaa euroa.

> »Ei tiedetä pääsevätkö jäsenmaat perusteista sopuun, tai hyväksyykö komissio jäsenmaiden esitystä.«
>
> **TATU LIIMATAINEN**

Ei erillisiä biomassakriteerejä

Pohjoismaisia metsänomistajia edustava **Tatu Liimatainen** on tyytyväinen, että komissio on saanut pitkään odotetun strategiansa viimein ulos.

”On hyvä, että siinä puhutaan laajasti kestävän metsätalouden periaatteista, eikä erillisistä tuotekohtaisista kestävyyskriteereistä.”

Liimatainen ei kuitenkaan osaa sanoa, miten kestävyys käytännössä määriteltäisiin.

”Ei tiedetä pääsevätkö jäsenmaat siitä sopuun, tai hyväksyykö komissio jäsenmaiden esitystä.”

Strategia ei ole sitova, mutta sen pitäisi toimia ohjenuorana, kun EU:ssa valmistellaan metsien käyttöön vaikuttavia lakeja.

Metsäpolitiikka kuuluu periaatteessa jäsenvaltioiden toimivaltaan, mutta käytännössä esimerkiksi EU:n ympäristö- ja energiapolitiikka vaikuttavat metsiin.

Komissiolta on syksyn aikana odotettu esitystä kiinteän biomassan kestävyyskriteereistä.

Esitys on edelleen komission sisäisessä käsittelyssä, eikä sen tulosta ole varmuutta.

”Jos strategiassa lähdetään yleisistä kestävän metsätalouden periaatteista, voi kysyä mihin tarvitaan erillisiä kriteerejä energiapuulle”, Liimatainen pohtii.

NIKLAS HOLMBERG

Versowood aloittaa yt-neuvottelut

Versowood aloittaa yt-neuvottelut Heinolassa ja Keravalla. Neuvottelujen piirissä on 350 työntekijää.

”Irtisanomisia saattaa tulla reilut kymmenen”, Versowoodin toimitusjohtaja **Ville Kopra** sanoo Etelä-Suomen Sanomissa.

Yt-neuvottelut mahdollistavat koko henkilökunnan lomauttamisen enintään 90 päiväksi. Se ei Kopran mukaan kuitenkaan tarkoita, että kaikki lomautettaisiin näin pitkäksi ajaksi.

Versowood on tehnyt viiden viime vuoden aikana neljänä vuonna tappiota.

MT

UUTISTAUSTA

Karjalan metsäteollisuus palaa 1990-luvulle

Venäjän Karjala on palaamassa jälleen Suomen raakapuun toimittajaksi.

Karjalan tullin mukaan raakapuun vienti tasavallasta kasvoi 40 prosenttia tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Rajatasavalta vei muihin maihin 511 tuhatta kuutiometriä raakapuuta ja vain 123 tuhatta kuutiometriä puutavaraa. Yli 70 prosenttia puusta vietiin Suomeen.

Venäjän liittyminen WTO:hon elvytti metsäkauppaa Suomen ja Karjalan välillä, mutta rajatasavalta ei saa paljon tuloja tästä kaupasta, koska se vie pääasiassa halpaa raakapuuta. Esimerkiksi sellun vienti Karjalasta väheni vuoden alkupuoliskolla 15,4 prosenttia ja lehtipaperin vienti peräti 62,3 prosenttia.

Yhteensä paperin ja kartongin osuus Karjalan tasavallan viennissä laski 40 prosentista 30,1 prosenttiin. Samaan aikaan raakapuun ja puuntavaran osuus nousi 15 prosentista 22,6 prosenttiin.

Tämä vaikutti haitallisesti Karjalan koko ulkomaankauppaan. Sen arvo laski alkuvuoden aikana 28,9 prosentilla 562,1 miljoonaan dollariin: vienti supistui 23,5 prosenttia (143 miljoonaa dollaria), ja tuonti väheni 46,7 prosenttia (86 miljoonaa dollaria).

Mutta tilanne on ymmärrettävä. Karjalan sellu-ja paperiteollisuus on syvässä kriisissä.

Keväällä Pitkärannan sellutehdas julistettiin vararikkoon ja Kontupohjan kombinaatti joutui ulkopuoliseen valvontaan.

Valtion tilastojen mukaan Karjalan sellu-ja paperiteollisuuden tappio nousi vuoden alkupuoliskolla noin 1,8 miljardiin ruplaan eli 54 miljoonaan dollariin. Perinteisesti alan tuotteet ovat olleet tasavallan tärkeintä vientitavaraa ja tuottaneet tuloa koko metsäteollisuusklusterille.

Vuositasolla Karjalan metsäteollisuuden tappio lähenee 3 miljardia ruplaa, ja se kuvastuu koko tasavallan taloudelliseen asemaan. Karjalan hallitus ei ole voinut korjata budjettivajetta, vaan se on pitänyt kattaa ottamalla lisävelkaa.

Elokuun alussa tasavallan valtionvelka saavutti 11,6 miljardia ruplaa eli noin puolet tasavallan talousarvion tuloista (yli 25 miljardia ruplaa). Heinäkuussa Karjalan valtionvelka kasvoi noin 731 miljoonaa ruplaa.

Näin suurta valtionvelkaa tasavallassa ei ole ollut milloinkaan. Mutta ei ole Karjalan metsäteollisuuskaan ollut näin syvässä kriisissä sitten 1990-luvun.

Tässä tilanteessa karjalaisille metsureille ei jää mitään muuta vaihtoehtoa, kuin toimia raakapuun toimittajana Suomelle.

VALERI POTASHOV on venäläinen lehtimies, joka asuu Petroskoissa.

Kemijärvi tarvitsee tukkia vuosittain 350 000 mottia

Keitele Groupin Kemijärven saha ja puutuotetehdas tarvitsevat mäntytukkia vuosittain 350 000 kuutiometriä. Sahojen sulkemiset ovat vähentäneet tukin käyttöä Pohjois-Suomessa viime vuosina yli miljoona kuutiometriä.

Pohjoissavolainen Keitele Group pyrkii aloittamaan sahan ja puutuotetehtaan rakentamisen Kemijärvelle jo tänä vuonna. Toiminta Stora Enson entisen sellutehtaan alueella voisi alkaa ensi vuoden loppuun mennessä.

Kemijärvellä tuotantoa ryhtyy pyörittämään Keitele Groupiin kuuluva Lappi Timber Oy, josta Keitele Group omistaa 91 prosenttia ja **Pekka Tuovinen** ja **Petri Tuovinen** yhdeksän prosenttia.

Pekka Tuovisesta tulee Lappi Timberin toimitusjohtaja ja hänen veljestään Petri Tuovisesta yhtiön johtaja.

Tuoviset omistivat Kuusamossa Lappipanelin ennen kuin myivät sen Ruukki Groupille. Nykyisin Lappipanelin toiminnot omistaa Pölkky Oy.

Keitele Groupin hallituksen puheenjohtajan **Ilkka Kylävainion** mukaan uuden tehtaan sijainnin ratkaisi raaka-aine.

”Pohjois-Suomessa on runsaasti mahdollisuuksia puun käytön lisäämiselle ja metsien kasvu tulevina vuosina vielä kiihtyy”, Kylävainio sanoo.

Lapissa metsät kasvavat 11–12 miljoonaa kuutiometriä vuodessa, mutta hakkuut ovat jääneet noin neljään miljoonaan kuutiometriin.

Miljoonan motin puuvirta

Kemijärven sellutehdas kulutti puuta vuoteen 2008 asti vuosittain 1,3–1,5 miljoonaa kuutiometriä.

Kemijärven sellutehtaan lisäksi Pohjois-Suomessa on suljettu sahakapasiteettia 500 000 sahatavarakuutiometrin edestä.

Sen seurauksena tukkien tarve on vähentynyt yli miljoona kuutiometriä.

Lappi Timberin tarvitsema 350 000 kuutiometrin tukkimäärä tarkoittaa miljoonan kuutiometrin hakkuita, koska Pohjois-Suomen metsissä tukin osuus on noin 30–40 prosenttia.

Lappi Timber perustaa oman puunhankintaorganisaation. Puolet raaka-aineesta ostetaan muilta metsäyhtiöiltä ja yhteismetsiltä.

Stora Enso ja Lappi Timber ovat solmineet aiesopimuksen puutoimituksista.

”Stora Enso toimittaa 150 000 kuutiometriä mäntytukkia, ja Lappi Timberin hakkeet ja kuitupuut menevät Stora Ensolle”, Kylävainio selvittää.

Investoinnin ansiosta kantorahatuloja Lappiin arvioidaan jäävän 20 miljoonaa euroa ja puunhankinnan urakointituloja yli 20 miljoonaa euroa.

Terminaalista esitys

Kemijärven sellutehtaalle tulee rautatie. Stora Enson kiinteistöjohtajan **Matti Karjulan** mukaan Kemijärven kaupunki ja Stora Enso ovat esittäneet Liikennevirastolle junapuuterminaalin siirtämistä kaupungin keskustasta tehdasalueelle.

Samalla toivotaan rataosuuden perusparannusta ja sähköistystä kahdeksan kilometrin matkalle. Investoinnit maksaisivat 17–25 miljoonaa euroa.

Kemijärven puutuotetehtaan toiminnalle junapuuterminaali olisi Kylävainion mukaan tärkeä, koska tuotteet voitaisiin lastata satamiin meneviin vaunuihin.

Keitele Group investoi Kemijärvelle 32 miljoonaa euroa. Valtiolta on luvassa kehittämisavustusta 4,56 miljoonaa euroa.

Keiteleen ja Kemijärven tehtaiden työnjakoa on Kylävainion mukaan mahdollista kehittää niin, että tuotteista saadaan pitkiä sarjoja.

Kylävainio arvioi, että Keitele Groupin liikevaihto nousee 200 miljoonaan euroon, kun Kemijärven tehdas pääsee vauhtiin vuonna 2015.

JUHA KAIHLANEN

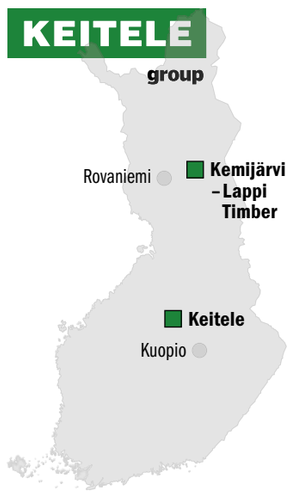

Keitele Group

- **Liikevaihtoarvio 2013:** 135 miljoonaa euroa
- **Henkilöstö:** 350 työntekijää
- **Sahauskapasiteetti:** 450 000 kuutiometriä
- **Liimapuun tuotanto:** 120 000 kuutiometriä

Lappi Timber

- **Liikevaihtoarvio 2015:** 50 miljoonaa euroa
- **Henkilöstö:** 70–80 työntekijää
- **Sahauskapasiteetti:** 150 000 kuutiometriä
- Sahatavarasta jalostetaan puolet liimapuuksi ja muiksi jalosteiksi.

- Keitele Group jatkojalostaa sahatavarastaan 60 prosenttia. Vientiä liki 30 maahan. Viennistä Japanin osuus on 60 prosenttia.
- Vuonna 2015 Lappi Timberin Kemijärven tehtaan päästyä vauhtiin Keitele Groupin liikevaihdon arvioidaan nousevan 200 miljoonaan euroon.

Kuokkalan kirkko saa naapurikseen puisia kerrostaloja

JANNE NOUSIAINEN

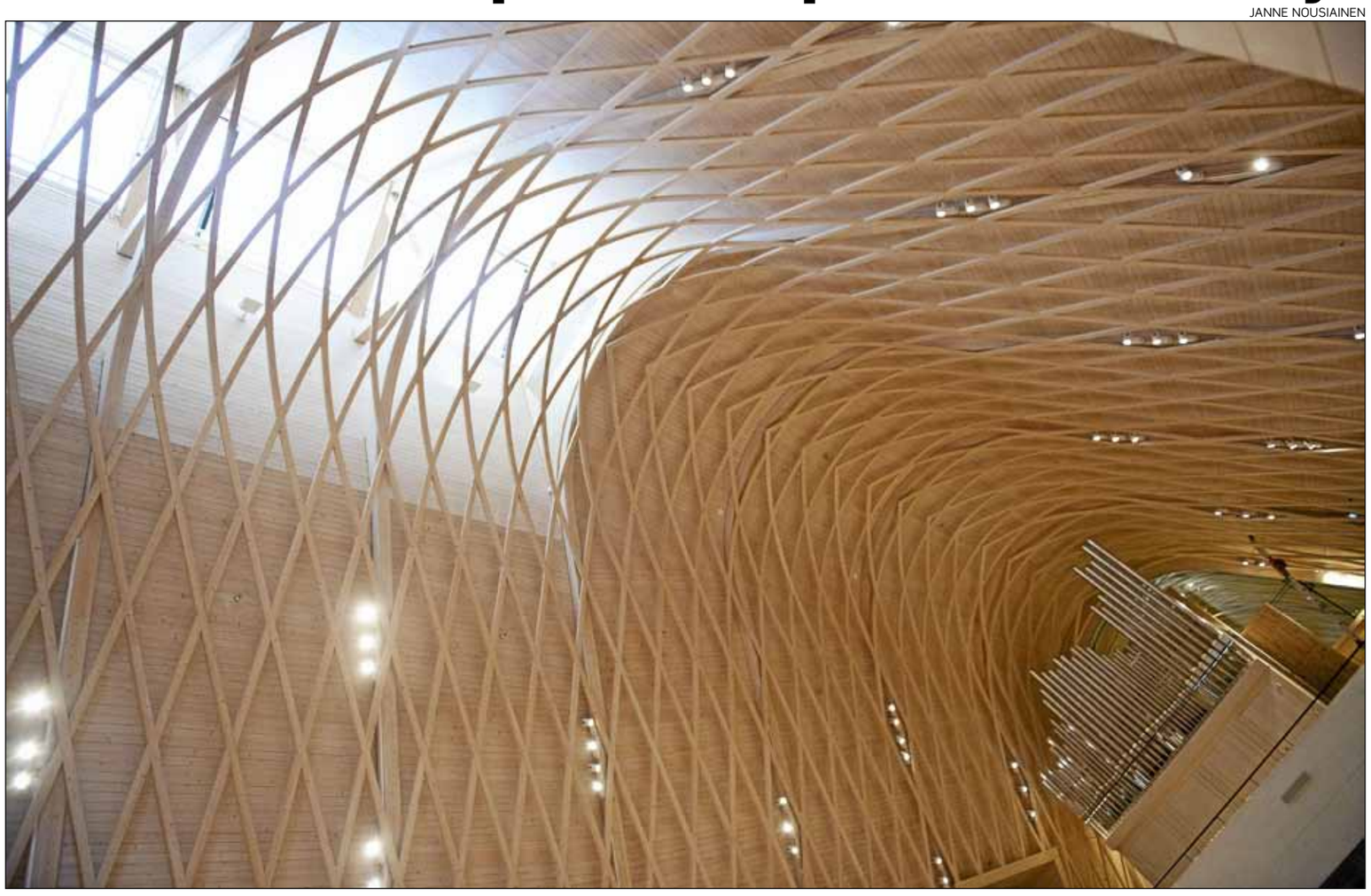

Katossa yhdistyvät sisäpinnan verkkokuori ja kantavat liimapuukehät, jotka tehty tarkoin valitusta keskisuomalaisesta ja hämäläisestä kuusesta. Suomen urkurakentamo Sotkamosta on rakentanut 16-äänikertaiset urut. Ne ovat tyylikopio Aristide Cavaillé-Collin 1800-luvulla tekemistä, romanttisen sointi-ihanteen uruista.

JYVÄSKYLÄ (MT)
Keskisuomalainen kuusi on isossa osassa Jyväskylän Kuokkalan maineikkaassa kirkossa. Katon liimapuukehät ja kirkkosalin sisäpinnan verkkokuori vangitsevat tulijan huomion heti. Maallistuneenkin kulkijan katse hakeutuu korkeuksiin.

”Kuokkalan kirkko on uuden arkkitehtuurin hieno ilmentymä”, Jyväskylän kaupunginarkkitehti **Ilkka Halinen** sanoo.

Lisää uutta puuarkkitehtuuria

Kirkon naapurustoon tulee vuosina 2014 ja 2015 lisää uutta puuarkkitehtuuria, kun seinäjokelainen Lakea Oy rakennuttaa Kuokkalaan kolme kerrostaloa.

Puukuokka-hanke on Halisen mukaan merkittävä puurakentamisen kohde.

Kuokkalan kirkossa ja Puukuokassa tiivistyy asioita, joita on kirjattu Jyväskylän arkkitehtuuripoliittisiin tavoitteisiin. Jyväskylä haluaa olla modernin arkkitehtuurin kaupunki, joka ottaa rakentamisessa huomioon ympäristöystävällisyyden ja energiatehokkuudenkin.

”Puurakentaminen on osa näitä linjauksia”, Halinen sanoo.

Puu ei silti ole itsetarkoitus. Halinen korostaa materiaalien luovaa yhdistämistä.

”Tärkeää on, että puu nostetaan tasavertaiseen asemaan muiden materiaalien kanssa. On tärkeää, että suunnittelijoilla ja rakentajilla on asenteellinen valmius puun käyttöön.”

Puu on osa Jyväskylää

Ilkka Halinen perustelee lisää, miksi puurakentaminen sopii Jyväskylään.

”Puu on täällä lähellä, olemme keskellä Keski-Suomen metsiä.”

Jyväskylä on myös arkkitehti **Alvar Aallon** kaupunki.

”Meillä on Aallon suunnittelemia kohteita yli 30. Aalto näytti jo 1930-luvulla, kuinka puu taivutetaan uudella tavalla esimerkiksi huonekaluihin.”

Jyväskylällä on vahvat siteet puuta jalostavaan teollisuuteenkin. Rakennemuutoksen vuoksi työpaikkojen määrä on tosin vähentynyt rajusti.

Puuteollisuutta oli aiemmin esimerkiksi Lutakossa, joka nyt on asunto- ja toimistoalue. Puu tulee takaisin Lutakkoon viimeistään sitten, kun suunniteltu konserttitalo valmistuu. Tarkoitus on, että rakennuksen sisäosissa käytetään puuta monipuolisesti.

Halinen uskoo, että lähiaikoina nähdään paljon mielenkiintoista puuarkkitehtuuria.

”Tietokoneiden kehittyneet mallinnusohjelmat auttavat suunnittelijoita, rakenneratkaisujen toimivuus pystytään tarkistamaan nopeasti. Nyt on vain mielikuvitus rajana.”

ANTTI KANTOLA

KIRKKO

Puun ja liuskekiven liitto

Kirkon suunnittelivat arkkitehdit Teemu Hirvilammi, Jani Jansson ja Anssi Lassila.
Kirkko on puurakenteinen. Ulkopinta on espanjalaista liuskekiveä.
Rakentaminen alkoi vuonna 2008, kirkko otettiin käyttöön 2010.
Jeesus sanoo: Minä olen elämän leipä -alttaritaideteos on taiteilija Pasi Karjulan tekemä.

”On tärkeää, että suunnittelijoilla ja rakentajilla on asenteellinen valmius puun käyttöön”, Jyväskylän kaupunginarkkitehti Ilkka Halinen sanoo.

Puurakenteisen kirkon ulkopinta on espanjalaista liuskekiveä. Kontrasti on vahva, vastakkainasettelu toimii. Puun ja kiven liitto onnistuu.

Puukuokan taloihin tulee 6–8 kerrosta

Kuokkalan kirkon lähistölle valmistuu kolme puukerrostaloa vuosina 2014–2015. Puukuokkahankkeen talot rakennuttaa seinäjokelainen Lakea Oy.

”Rakentaminen alkaa tammikuussa C-talosta. Valmistuessaan ensi vuoden heinäkuussa se on kahdeksalla kerroksellaan Suomen korkein puukerrostalo”, Lakean aluepäällikkö **Jouni Liimatainen** sanoo.

Puukuokan B-taloon tulee seitsemän ja A-taloon kuusi kerrosta. A-talon kokonaiskerrosala on 3 000, B:n 3 600 ja C:n 4 400 neliömetriä.

Talojen pääsuunnittelija on arkkitehti **Anssi Lassila** seinäjokelaisesta arkkitehtitoimistosta Lassila ja Hirvilammi.

Rakennukset kootaan clt-levyistä valmistetuista tilaelementeistä, jotka tekee Stora Enson tehdas Hartolassa. Lyhenne clt on muodostettu englannin kielen sanoista cross laminated timber, josta suomeksi on käytetty termiä ristiinliimattu massiivipuu.

”Tilaelementtien pohjana on 140 millimetrin levy, seinät ovat 110-millimetriset ja katto 80-millimetrinen. Levyt kiinnitetään mekaanisesti toisiinsa”, Liimatainen kertoo.

”Märkätila on erillinen, forssalaisen Parmarine Oy:n valmistama tilaelementti, jonka kohdalla pohjalevyssä on tilan kokoinen reikä. Märkätila asennetaan puuelementtitehtaalla paikalleen. Elementtien sisäseinät verhotaan kipsilevyllä ja maalataan. Jyväskylän taloissa katto jätetään osittain puupinnalle.”

Elementtien lattioihin tulee ääntä eristävä sementtipohjainen tasoite, johon asennetaan myös lattialämmitysputket.

ANTTI KANTOLA

HAVAINNEKUVA/LASSILA HIRVILAMMI ARKKITEHDIT OY

Etualalla on Puukuokan C-talo. 8-kerroksinen puutalo rakennetaan Syöttäjänkadun varrelle Jyväskylän Kuokkalaan.